

STATSMINISTER TRYGVE BRATTELI

Tale ved åpningen av festspillene i Nord-Norgesøndag 22. juni 1975.

Herr ordfører, herr formann, mine damer og herrer.

Festspill i moderne forstand har ingen lange tradisjoner i vårt land. De fleste av våre norske festspill vokste fram i løpet av 1960- og 1970-åra. Ikke alle forsøk har vært levedyktige. Enkelte tiltak har hatt vanskelig for å finne sin særegne og samtidig naturlige form. Så godt som alle festspill har dessuten måttet slite med store økonomiske vansker, trass i de stigende offentlige tilskott som stat, fylker og kommuner etter hvert har funnet det nødvendig og riktig å gi.

Hvis vi i dag skulle gjøre opp en foreløpig status for denne utviklingen, måtte den bli at festspillene generelt sett har betydd en klar berikelse av vårt kulturliv. Samtidig har de trukket turister til festspillstedene, og det må vi også ha lov til å se som noe positivt.

Festspillene i Nord-Norge har vist seg å være blant de levedyktige tiltak. De holdes i år for ellefte gang og har etter hvert funnet sin naturlige form i denne landsdelen. Det betyr ikke at det har vært lettere å holde oppe disse festspillene enn mange andre. Jeg vet at de har kostet mye arbeid og hardt slit,

og at de ofte har gitt ledelsen for Festspillene alvorlige økonomiske bekymringer. Men jeg forstår også at de betydelige resultater av arbeidet har gitt en mektig stimulans til fortsatt innsats.

Vi føler alle at om en landsdel i Norge skal ha sine spesielle festspill, så må det være Nord-Norge. Enda avstandene her oppe er enorme og forskjellene store, utgjør Nord-Norge i sterkere grad en enhet enn noen annen av landsdelene våre. Jeg tror ikke dette først og fremst henger sammen med en særskilt nordnorsk selvfølelse - slikt kan vel variere mye også i dette halve kongeriket. Men kanskje har det særlig noe å gjøre med den store avstanden til resten av riket, følelsen av å bo i en utsatt utkant av landet. Det er lett å forstå at slike forhold kan gi en egen følelse av fellesskap, en trassig stolthet og vilje til å overleve med det store mangfold av tradisjoner fra Helgeland til Øst-Finnmark.

Jeg har med interesse registrert at Festspillene har lagt stor vekt på å presentere og gi vekstmuligheter for nordnorske kulturtiltak. Apenheten, kontakten utover, er selvsagt helt avgjørende i alt kulturarbeid, og programmet for festspillene bærer tydelig preg av viljen til å ta imot impulser utenfra. Det er likevel særlig positivt at Festspillene i Nord-Norge i så sterk grad har funnet det riktig og mulig å stimulere og utvikle tradisjoner og aktiviteter som hører landsdelen til. Det såkalte folkelige kulturarbeid trenger stadig nye impulser, samtidig som man viser

respekt for de spesielle verdier som amatørarbeidet representerer. Jeg er glad for at festspillene også har sett denne oppgaven, og jeg håper det vil bli mulig å legge stigende vekt på den, enda slike tiltak kanskje ikke er de som gir mest penger i en slunken kasse.

Så langt jeg kan dømme om det, er Festspillenes mål for arbeidet i dag fullt ut i samsvar med de mål Regjering og Storting har lagt opp til i de to kulturmeldingene. Når man i tillegg ser det praktiske arbeidet gjennomført på en så god måte, er det en naturlig oppgave for staten sammen med fylke og kommuner å bidra med de nødvendige tilskott for å sikre det videre arbeidet.

Gjennom kulturmeldingene har en prøvd å finne fram til en enklere og mer formålstjenlig ansvarsdeling enn vi hittil har hatt på kulturområdet. Det har i dette arbeidet falt naturlig å bygge på den administrative hovedinndeling som vi ellers har i samfunnet, stat, fylker og kommuner. Vi regner med at de kommende kulturstyrrer i fylkene og kommunene bør ha ansvaret for det offentliges finansiering av regionale og lokale kulturtiltak, i enkelte tilfelle på grunnlag av statlige ordninger for tilskott.

Dette bør bli det finansielle hovedmønster også i Nord-Norge. Men det har kommet mange ønsker om at vi i tillegg bør holde oppe og bygge ut de mange kulturorganisasjoner for hele landsdelen som finnes her oppe, slike som Nordnorsk Kulturråd,

Nordnorsk Musikkråd, Hålogaland Amatørteaterselskap, Nordnorsk Forfatterlag, Nordnorske Bildende Kunstnere, Nordnorsk Viseforum med flere. I og med at forholdene i Nord-Norge i så måte er meget spesielle sammenliknet med resten av landet, kan det være ønskelig og riktig å gi en viss direkte statlig støtte til slike fellesorganisasjoner i denne landsdelen. Dette spørsmålet blir nå vurdert av Kirke- og undervisningsdepartementet.

Festspillene i Nord-Norge er på samme måte en institusjon som skal dekke hele landsdelen - jeg har blant annet med glede merket meg de distriktskonserter som Festspillene nå holder rundt omkring på forskjellige steder i Nord-Norge. Det vil være naturlig at de tre nordnorske fylkene og enkelte kommuner bidrar med årlige tilskott til Festspillene. Jeg regner imidlertid med at også staten fortsatt bør gi vesentlige direkte tilskott til et slikt tiltak for hele landsdelen, og dette i tillegg til de nye tilskottsmidlene til allment kulturarbeid i fylker og kommuner. Kirke- og undervisningsdepartementet er interessert i å drøfte en nærmere avtale med myndighetene i landsdelen om denne finansieringen, slik at driften av Festspillene kan sikres på en mer forsvarlig måte.

Hovedtemaet for årets festspill er "Havets og kystens folk og natur". Et slikt tema berører ikke bare grunnlaget for det meste av nordnorsk kulturaktivitet, men samtidig selve livsgrunnlaget for menneskelig bosetning og utfoldelse i landsdelen. Slik det ligger i navnet, skal Festspillene bringe

fest til menneskene her oppe. La oss likevel ikke glemme at det er hverdagens slit og hverdagens gleder som fyller livet til de fleste av oss. Jeg er glad for at Festspillene ser det som en viktig oppgave å bygge på nordnorsk hverdag og gi den større mening og innhold.

Slik kan det viktige arbeidet som legges ned i Festspillene, felles inn i et større arbeid for å skape et godt samfunn for alle dem som bor i denne nordlige landsdelen.

Med disse ord har jeg den glede å åpne Festspillene i Nord-Norge i 1975.